

Molí fariner de can Padrosa

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: C/ Riera, s/n.
Emplaçament A 160 m al nord-est del Complex Esportiu Municipal La Bonaigua.

Coordenades:

Latitud: 41.391941095583
Longitud: 2.0769108754612
UTM Est (X): 422828
UTM Nord (Y): 4582679

Classificació

Número de fitxa 08221 - 33
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BPU-76
BCIL número de registre 224-I (Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya).
IPAC 36700, IPEC 933487, CCAA 12988

Número inventari
Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Just Desvern, Plaça de Jacint Verdaguer, 2, 08960 Ref. Cad. 2828353DF2822H
Autoria de la fitxa David Torres Rodríguez - Kuanum

Descripció

El molí de can Padrosa és un molt bon exemple de molí fariner hidràulic de rodet horitzontal, amb bassa i cup, d'època medieval.

De dimensions reduïdes i planta rectangular, el cos de l'edifici s'assenta sobre el terreny natural, que va ser retallat per tal de construir els diferents espais del molí indispensables pel funcionament d'aquest tipus d'infraestructura.

Aprofitant el desnivell de la zona, a la part més alta hi ha la bassa de 5 m. d'amplada que emmagatzemava l'aigua per accionar el mecanisme de molta. Al cap de la bassa, tocant l'edifici, se situa el cup de 2,20 m. de diàmetre i planta exterior trapezoïdal, que conduïa l'aigua des de la bassa fins al carcabà, espai on estava el rodet que girava per la pressió de l'aigua.

A la part baixa del conjunt està la sala de moles o casal fariner, lloc on es realitzava la molta del cereal. En aquest punt està la façana principal de l'edifici, amb un portal ogival amb llindar triangular que dona pas a una sala de planta rectangular d'11 m², orientada d'est a oest i coberta per una volta apuntada. En aquest espai se situava el joc de moles de pedra, no conservades, a sobre d'un banc de pedra del qual únicament queda una petita traça.

Per sota de la sala de moles està el carcabà, una galeria al fons de la qual es conserva l'orifici de sortida de l'aigua del cup, que amb una canal de fusta projectava l'aigua amb força sobre el rodet, accionant les moles de pedra al nivell superior. De planta trapezoïdal, les parets del carcabà estan construïdes sobre el terreny natural amb pedra lligada amb morter de calç.

A la part exterior de l'edifici es conserven dos murs de contenció que es van bastir per sustentar el terreny natural, retallat per tal de construir el complex moliner.

Història

La construcció de molins fariners hidràulics de bassa i cup es va generalitzar a tot el territori català a partir del segle XIII. Aquest nou model d'infraestructura va ser una innovació tècnica que suposà una millor eficiència en l'aprofitament de l'energia hidràulica, especialment en llocs en els quals els cursos d'aigua eren escassos o estacionals. La manca d'un cabal d'aigua constant i abundant, se suplia amb la construcció d'una bassa que emmagatzemés la màxima quantitat del líquid indispensable per accionar el mecanisme de molta.

Pel seu funcionament era necessari construir el molí en un emplaçament amb un desnivell natural que permetés bastir la bassa i el cup al punt més alt, la sala de moles a un nivell intermedi i el carcabà a la part més baixa. A aquest punt inferior se situava la turbina o rodet, que transformava l'energia hidràulica en mecànica quan l'aigua, que baixava pel cup a molta pressió des de la bassa, colpejava el rodet que movia les moles de pedra a la sala superior.

L'existència de molins fariners hidràulics a Sant Just Desvern està documentada des del segle XIV. Un capbreu de la catedral de Barcelona de l'any 1347, del senyor feudal Guillem Durfort, recull referències a diversos molins a la riera de Sant Just. Així, s'esmenta la construcció d'un molí anomenat molí mitjà l'any

1306, propietat de Ferrer Moragues i d'Arnau d'Orta, veïns de la població, que podria correspondre a l'actual molí de can Padrosa. El mateix document parla d'un molí jussà, propietat de Pere Gilabert i també fa referència a l'emfiteuta Bonanat Teixidor, propietari d'un molí de cup a la riera.

El molí de can Padrosa pren el nom de la masia de la qual formava part, va estar en funcionament fins a mitjan segle XVII o inicis del XVIII, quedant inutilitzat a partir d'aquest moment com confirmen els resultats de les intervencions arqueològiques que s'han realitzat fins ara. Amb tota seguretat, a inicis del segle XVIII la bassa del molí ja no emmagatzemava aigua, ja que hi ha referències documentals de l'enterrament de dos membres de la família Padrosa en aquest espai l'any 1651, a conseqüència de la mort per una malaltia epidèmica.

Durant la Guerra Civil hi va haver temporalment algun refugiat. A la dècada del setanta les restes del molí van passar a ser magatzem i garatge de la màquina excavadora d'una empresa que feia terra per pistes de tennis, posteriorment els terrenys es van convertir en un abocador de runa, quedant l'estructura del molí pràcticament coberta. Va ser cedit a l'Ajuntament per la propietat de la masia, i durant el mandat 1999-2003 es va recuperar, restaurar, i posat en valor per l'Ajuntament de Sant Just. El 2018 s'integra a una de les rutes singulars del municipi.

Bibliografia

ACHÓN CASAS, Oriol (2011). *Memòria de la intervenció arqueològica al Molí de Can Padrosa. Sant Just Desvern (Baix Llobregat)*. Arxiu Àrea de Coneixement i Recerca DGPC, memòria núm. 10162.

GUASCH DALMAU, David (1988). "El molí fariner de Sant Just Desvern". *I Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya*, p. 148-150. L'Hospitalet de Llobregat.

GUASCH DALMAU, David; OCHOA GONZÁLEZ, Juli; RIERA PRENAFETA, Francesc (1989). "El molí fariner de Can Padrosa". *Miscel·lània d'Estudis Santjustencs*, núm. 1, p. 53-60.

SUAU LLEAL, Laura (2001). *Intervenció arqueològica al Molí de Can Padrosa. Sant Just Desvern*. Arxiu Àrea de Coneixement i Recerca DGPC, memòria núm. 3322.

SUAU LLEAL, Laura (2003). "Resultats de l'excavació al molí de can Padrosa (Sant Just Desvern, Baix Llobregat)". *Actes [del] II Congrés d'arqueologia medieval i moderna de Catalunya*, volum 2, p 567-573.

TENAS ALIBÉS, Antonio (1947). *Notes històriques del poble i parròquia de Sant Just Desvern*. Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya](#)

[Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya](#)

[Molí Fariner de Can Padrosa](#)

-

